1972

Göteborg
Tuve 46
Holm

Boplatsområde: brå

Inv. nr. 48962

Fyndrapporter 1972

Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport
Nr 1971:38

Ark.Ark.Gbg.Kom.

GÖTEBORGS STADSMUSEI
BIBLIOTEK

FR-72 TUVE 46 DOK 7/73

Dnr 345/0914/73

Riksantikvarieämbetet
Statens Historiska Museum
Storgatan 41, Stockholm Ö
Dnr 536/73

Göteborgs ark. museum
Skärgårdsgatan 4
414 58 GÖTEBORG

Riksantikvarieämbetet får meddela, att riksantikvarien vid föredragning den 22 oktober 1973 har beslutat, att fynden från unders. av bopl.områden i Holm 14:43-46, 14:63, 14:S36, 14:S37, 14:S38, 14:S80 Tuve sn, Vg, utförd av Stina Andersson och Lars Urwitz = SONDERING OMRÅDE HOLM.

tillföres Göteborgs ark. museum

Fynden har ~~ej~~ begärts av Eder. Fynden ej insända av Eder

~~Fynden jämte förteckning över dem kommer att översändas genom Statens Historiska Museum.~~

Stockholm den 22 oktober 1973

För riksantikvarieämbetet

Margareta Biörnstad

Bilagor

Dnr 9/73

Betr. förutsättningarna för undersökningen: se introduktion till sonderingsgrävningar vid HOLM, Tuve, Göteborg. FYNDrapporter 1972.

# 14:46 HOLM GÖTEBORG
# BOPLATSOMRÅDE BRONSÅLDER

Provgrävning för begränsning av ett förmodat gravfält. Detta visade sig utgöra en boplats från bronsålder som har C-14 daterats till 760 f Kr.

OBS! YTTERLIGARE $C^{14}$-ANALYSER GJORDA. SE BILAGA EFTER RAPPORTTEXTEN.

## ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Läge: Holm 1:36, Tuve, Göteborgs stad.

Grävningstid: 17 - 31 augusti 1971, parallellt med andra arbeten inom Västra Tuve-området.

Antal timmar i fält: 153 arkeologtimmar och 213 grovarbetstimmar.

Undersökt yta: Inom sonderingsområdet, som omfattade 6 000 kvm, grävdes schakt till en sammanlagd längd av 147 m.

Platsledare: Stina Andersson.

## NATURVETENSKAPLIGA BESTÄMNINGAR

Benbestämningar har utförts av fil kand Jan Ekman vid Osteologiska forskningslaboratoriet, Stockholms universitet. Samtliga ben har undersökts (Exkurs 1).

C 14-analyser har utförts av Laboratoriet för radioaktiv datering i Stockholm. Ett kolprov har daterats (från rotvältan i anläggning 1) (Exkurs 2).

Sotprovsanalyser har utförts av docent Ingrid Olsson vid Fysiska institutionen, Uppsala universitet. Två sotprover har analyserats (från schakt VIII och XII). Resultatet ännu ej klart.

Fosfatanalyser har utförts vid Statens historiska museums tekniska avdelning.

TOPOGRAFI

Undersökningsområdet låg ungefär i mitten av ett större sonderingsområde (se Västra Tuve - Holm, Introduktion, fig 1, 2, 4). Det låg omedelbart norr om boplatsområdet 14:S 37.

Området utgjordes av ett lågt bergsparti samt ett lägre liggande område väster och norr om detta berg (fig 1, 2). Bergspartiet var bevuxet med gles barrskog och bestod av små områden med berg i dagen samt däremellan liggande små gräsbevuxna svackor (fig 2). Detta bergsparti övergick mot öster i ett gräsbevuxet impediment (Ö-V), omgivet av åkrar (fig 13).

Den lägre norra och västra delen utgjordes av i huvudsak plan mark, som var bevuxen med till stor del stormfälld barrskog. Detta område, som tidigare varit uppodlat, fortsatte mot öster och väster direkt i nu odlad mark (fig 2, 13). Området begränsades i norr av ett större lågt skogsbevuxet bergsparti (fig 2).

UTSEENDE FÖRE UNDERSÖKNING

Vid 1964 års inventering registrerades ett gravfält, 50 x 40 m stort (Ö-V), bestående av 7 fornlämningar. Dessa utgjordes av 3 högar, 6 - 8 m i diameter och 0,4 - 0,7 m höga samt 4 runda stensättningar, 4 - 5 m i diameter och 0,2 - 0,3 m höga.

Vid undersökningstillfället kunde endast 3 säkra fornlämningar iakttagas uppe på bergspartiet (fig 2). De utgjordes av en hög (anl 1), ca 8 m i diameter och 0,7 m hög, med en grop i mitten samt två stensättningar (anl 2, 3), ca 4 m i diameter och 0,2 - 0,3 m höga.

På det gräsbevuxna impedimentet i öster fanns en osäker förhöjning omkring ett stort jordfast block (fig 2, 13). Delvis ovanpå denna förhöjning låg en stor samling sprängsten. En liknande sprängstenshög låg strax söder om anläggning 3 (fig 2). Denna hög skulle möjligen kunna dölja ytterligare fornlämningar.

Iakttagandet av fornlämningar var vid undersökningstillfället mycket försvårat av de stormfällda träden. Stora skador hade också uppkommit genom de stora rotvältorna. En sådan rotvälta hade t ex blottat och rivit upp stenpackningen i kanten av den stora högen (anl 1, fig 2).

Vid inventeringen 1964 upptogs även en osäker stensättningsliknande lämning i åkern ca 15 m sydväst om gravfältet. Den var 8 - 9 m i diameter och 0,2 m hög (vid schakt XXI, fig 2).

ARBETSBESKRIVNING

För att erhålla en säkrare uppfattning om gravfältets storlek grävdes schakt (21 st) runt om de synliga anläggningarna. Schakten grävdes dels i gräsbevuxna svackor uppe på berget, dels i det lägre området väster om berget. Ett schakt upptogs i anslutning till det stora blocket med omgivande förhöjning i öster och ett i den vid inventeringen som osäker fornlämning upptagna lämningen i åkern söder om berget.

På grund dels av de i schakten framkomna fynden, dels av att den i kanten av anläggning 1 blottade stenpackningen tycktes bestå av enbart skörbrända stenar uppstod misstanken att det rörde sig om en boplats i stället för ett gravfält. Ett schakt drogs därför över de två övriga synliga anläggningarna (anl 2 och 3) för att undersöka stenpackningen i dessa anläggningar.

För att om möjligt få en begränsning av det nyupptäckta boplatsområdet grävdes ytterligare schakt i de lägre områdena norr och väster om berget. På grund av de stora svårigheterna att gräva schakt i området med stormfälld skog kunde gränsen mot norr ej fastställas.

Schakten grävdes i allmänhet ner till fyndtomt lager respektive berg. Stenpackningarna i schakt VIII, X och XIV genomgrävdes dock ej. Efter avslutad undersökning igenlades alla schakt.

Eventuella sotfärgningar i rotvältorna registrerades samt en del fynd i dessa insamlades.

Fosfatkartering utfördes (se Introduktionen).

GRÄVNINGSIAKTTAGELSER

Vid schaktgrävningen påträffades inom i stort sett hela det provgrävda området (fig 2) mer eller mindre tydliga spår av ett k u l t u r l a g e r. Det kunde iakttagas både i svackorna uppe på berget och på den plana ytan norr och väster därom. Kulturlagret bestod som regel av mörk svagt sotig mo med spridda ofta skörbrända

stenar. Lagret var i allmänhet 0,1 - 0,3 m tjockt. Uppe på höjden låg det vanligen direkt ner på berget (fig 4, 6). Kulturlagret kunde mer eller mindre tydligt iakttagas i samtliga schakt utom i schakt IV, X, XVIII och XXI.

I kulturlagret låg ganska mycket fynd, främst keramik och slagen flinta. I två schakt påträffades flintkoncentrationer. I schakt XII låg 86 flintavslag samlade inom en 0,25 x 0,25 m stor yta delvis in under en sten (fynd 10, fig 10). I schakt XIII påträffades inom ett ca 1 x 0,5 m stort område 1 knuta, 8 avslag med retusch, 625 obearbetade avslag samt 13 övriga flintbitar (fynd 16, fig 6, 14).

Uppe på bergspartiet låg tre ovan jord synliga anläggningar (anl 1 - 3). De utgjordes av s k ä r v s t e n s h ö g a r. Den största (anl 1) var rund, 8 m i diameter och 0,7 m hög. Nordöstra kanten var skadad av en rotvälta. I denna hade en stenpackning av skärvsten blottats. Bland stenarna tillvaratogs några krukskärvor, ett par flintbitar samt kol (fynd 5, C 14-daterat till 2710 ± 205 BP/ 760 BC ). De två övriga skärvstenshögarna (anl 2, 3) var 4 m i diameter och 0,2 - 0,3 m höga. Anläggning 3 var möjligen större ( se schakt XIV, fig 7). De bestod av tätt packade i allmänhet skarpkantade stenar. Ytterligare en skärvstenshög fanns troligen i anslutning till det stora blocket i schakt X:s västra ände (se schakt X, fig 5, 13).

Förutom dessa fyra skärvstenhögar framkom vid provgrävningen ett 10-tal mer eller mindre tydliga anläggningar av olika slag, vilka ej var synliga ovan jord.

I en rotvälta (R 2, fig 2) i områdets nordvästra utkant hade en h ä r d blottats. Denna satt helt och hållet uppe i rotvältan och utgrävdes underifrån. Den var troligen rund, ca 0,8 m i diameter. Den bestod av sotig mo med kolbitar (fynd 18) och tätt packade skarpkantade, skörbrända, nu 0,1 - 0,2 m stora stenar. Den låg i brun mo omedelbart nedanför och sydost om ett lågt berg i dagen. Ytterligare två härdar med skörbrända stenar i sotig jord fanns troligen i schakt I och XI.

Tre s t e n p a c k n i n g a r av okänd typ fanns i schakt VII, VIII (fig 4) och XVI (fig 11). De var minst 0,6 - 3,5 m stora, tro-

ligen större och bestod av tätt packade 0,1 - 0,4 m stora rundade och skarpkantade stenar.

Sex n e r g r ä v n i n g a r av okänd typ iakttogs i den ljusare jorden under kulturlagret. De var minst upp till 0,5 m stora och minst 0,3 - 0,4 m tjocka. De bestod av sotig mo (se schakt V, fig 8, IX, XVII, fig 12, XX).

Den i schakt XXI framkomna stensamlingen utgjordes troligen av o d l i n g s s t e n, som kastats upp omkring några stora block (se schakt XXI).

I en del rotvältor plockades lite flinta och keramik (fynd 25, 27 - 29).

S c h a k t I (5,5 m långt och 0,5 m brett, Ö-V)
Fig 2

Läge: Nedanför, väster om bergsklacken med anläggning 1, på relativt plan skogbevuxen mark.

Lagerföljd i östra delen (0 - 4,5 m):

| | | |
|---|---|---|
| 1. | Förna | 0,1 - 0,25 m tjock |
| 2. | Sotig mo med tätt liggande 0,2 - 0,3 m stora rundade och skarpkantade stenar, varav en del säkert skörbrända | 0,1 - 0,2 m tjock |
| 3. | Ljus brun mo (i västra delen, 0 - 3 m), som ersattes av berg i öster (3 - 4,5 m) | |

Lagerföljd i västra delen (4,5 - 5,5 m):

| | | |
|---|---|---|
| 1. | Förna | 0,2 m tjock |
| 2. | Sotig mo med kolbitar och tät stenpackning av skörbrända rundade och skarpkantade stenar, 0,2 - 0,4 m stora | 0,6 m tjock |
| 3. | Ljus stenig grusig sand | |

Den täta stenpackningen i schaktets västra del fortsatte troligen mot väster utanför schaktet. Den utgjorde möjligen en härd. Den sotiga mon i resten av schaktet utgjorde troligen rest av ett kulturlager. I detta tillvaratogs en del slagen flinta samt en skrapa (fynd 1, fig 18).

S c h a k t II (3,5 m långt och 0,5 m brett, NNV-SSO)
Fig 2

Läge: Nedanför, nordväst om bergsklacken med anläggning 1, på plan skogbevuxen mark.

Lagerföljd:

| | | |
|---|---|---|
| 1. | Torv och humusfärgad mo | 0,2 m tjock |
| 2. | Moig sand med sotstrimmor | 0,1 - 0,2 m tjock |
| 3. | Ljus grusig sand | |
| 4. | Berget börjar i södra delen 0,5 m djupt under markytan | |

Slagen flinta samt ett par krukskärvor (fynd 2) påträffades i schaktet.

S c h a k t III (8 m långt, på grund av ett kullfallet träd delat i två delar, 0,5 m brett, NO-SV)
Fig 2

Läge: På den svagt lutande norrsluttningen, omedelbart nordost om anläggning 1.

Lagerföljd i nordöstra delen:

| | | |
|---|---|---|
| 1. | Torv och humusfärgad mo | 0,1 - 0,15 m tjock |
| 2. | Svagt sotig mo | 0,1 - 0,15 m tjock |
| 3. | Ljus sand med sotstrimmor och några 0,2 - 0,4 m stora rundade stenar | 0,05 - 0,25 m tjock |
| 4. | Berg | |

Lagerföljd i sydvästra delen:

| | | |
|---|---|---|
| 1. | Torv | 0,05 - 0,1 m tjock |
| 2. | Svagt sotig mo med relativt många stenar, varav en del klart skörbrända | 0,1 - 0,15 m tjock |
| 3. | Berg | |

Troligen fanns svaga spår av kulturlager med en del fynd spridda i hela schaktet ända ner på berget. De flesta fynden låg i schaktets nordöstra del, bl a flera krukskärvor och några brända ben (djurben, fynd 3). Några få flintbitar låg spridda över hela schaktet (fynd 3 i nordöstra delen och fynd 11 i sydvästra delen).

S c h a k t IV (3 m långt och 0,5 m brett, N-S)
Fig 2

Läge: I en liten svacka uppe i berget, strax söder om anläggning 1.

Lagerföljd:

| | | |
|---|---|---|
| 1. | Torv | 0,1 m tjock |
| 2. | Mörk, men ej klart sotig, mo med några 0,1 - 0,2 m stora stenar, rundade och skarpkantade, någon möjligen skörbränd | upp till 0,4 m tjock |
| 3. | Berg | |

Längst i norr och söder började berget omedelbart under torven. Den mörka mon fanns endast i en svacka i berget i schaktets mitt. Endast ett flintavslag påträffades (fynd 4).

S c h a k t V (3,5 m långt och 0,5 m brett, Ö-V)
Fig 2, 8

Läge: På bergets sydvästsluttning ner mot markväg och åker.

Lagerföljd:

| | | |
|---|---|---|
| 1. | Torv | 0,1 m tjock |
| 2. | Humusfärgad mo | 0,1 m tjock |
| 3. | Svagt sotig mo med enstaka stenar, 0,2 - 0,4 m stora, rundade och skarpkantade, några troligen skörbrända | i allmänhet 0,1 - 0,15 m tjock, längst i väster och öster upp till 0,4 m tjock |
| 4. | Brun stenig grusig sand | i allmänhet 0,3 m tjock |
| 5. | Berg. Ytan var ojämn och låg 0,5 - 0,7 m djupt under markytan | |

Schaktet innehöll troligen två nergrävningar. Längst i öster var den sotiga mon 0,3 m tjock och gick ända ner på berget. Slagen flinta låg här i mon ända ner på berget (fynd 12). Längst i väster (fig 8) var det mörka molagret upp till 0,4 m tjockt och gick här in under en 0,4 m stor sten. Denna djupa mörkfärgning fortsatte troligen västerut utanför schaktet. Slagen flinta (fynd 12) låg ända ner i botten på mörkfärgningen. En del flinta fanns också spridd i övriga delen av schaktet (fynd 12).

S c h a k t VI (10 m långt och 0,5 m brett, NV-SO)
Fig 2

Läge: På bergets krön, på en ljungbevuxen platå. Den sydöstra delen sluttade svagt ner mot sydost.

Lagerföljd:

| | | |
|---|---|---|
| 1. | Torv | 0,1 m tjock |
| 2. | Sotig mo med 0,1 - 0,3 m stora skörbrända stenar | 0,1 - 0,25 m tjock |
| 3. | Berg | |

Stenarna låg fläckvis glest, fläckvis ganska tätt, men tycktes inte bilda någon klar stenpackning. Bergets yta var något ojämn och längst ner i sydost fanns endast ett 0,1 m tjockt torvlager ovanpå berget. Ganska många små flintavslag (fynd 8) låg spridda i hela schaktet.

S c h a k t VII (5,5 m långt och 0,5 m brett, NNO-SSV)
Fig 2

Läge: På bergets ljungbevuxna sydsluttning ner mot markvägen och åkern.

Lagerföljd i norra delen (0 - 3,5 m):

| | | |
|---|---|---|
| 1. | Torv | 0,1 m tjock |
| 2. | Mörk mo med tätt liggande 0,2 - 0,4 m stora rundade skarpkantade stenar | 0,4 m tjock |
| 3. | Ljus mo | |

Lagerföljd i södra delen (3,5 - 5,5 m):

| | | |
|---|---|---|
| 1. | Torv | 0,1 m tjock |
| 2. | Mörk mo, fläckvis något sotig, med en del 0,1 - 0,3 m stora stenar, rundade och skarpkantade, några troligen skörbrända | 0,2 m tjock |
| 3. | Ljus moig grusig sand | 0,05 - 0,1 m tjock |
| 4. | Berg | |

De tätt liggande stenarna i norra delen utgjorde troligen en ganska vällagd stenpackning med mörk mo ner mellan stenarna och en del flintavslag djupt ner (fynd 6). De flesta fynden låg dock i schaktets södra del, där stenarna inte tycktes bilda någon stenpackning. Förutom ganska många flintavslag fanns en krukskärva (fynd 6). Vid 4 m (från norr räknat) låg ett ca 1 m stort jordfast block.

S c h a k t VIII (9 m långt och 0,5 m brett, ONO-VSV)
Fig 2, 4

Läge: På en ner mot öster svagt sluttande gräsbevuxen platå (=gammal markväg), nedanför och norr om bergskrönet och ovanför och söder om en låg bergsbrant vid soptippen (fig 2).

Lagerföljd:

| | | |
|---|---|---|
| 1. | Torv | 0,1 m tjock |
| 2. | Svart, klart sotig mo, med glest liggande 0,1 - 0,2 m stora skörbrända stenar | i allmänhet 0,2 - 0,4 m tjock |
| 3. | Berg. Ytan var något ojämn och låg direkt under torven längst i väster | |

Den sotiga mon utgjorde rest av ett kulturlager med ett par krukskärvor, en bit bränd lera samt ganska mycket slagen flinta (fynd 7). Krukskärvorna påträffades i östra delen, öster om den stenpackning, som låg i kulturlagret mellan 5 och 7,5 m i profilen (fig 4). Stenpackningen bestod av tätt liggande 0,2 - 0,4 m stora stenar. Dessa var dels rundade, dels skarpkantade. En

del var klart skörbrända. Stenpackningen var särskilt tät i schaktets norra vägg. Den fortsatte troligen norrut utanför schaktet. Den utgjorde möjligen södra kanten av en större stenpackning.

S c h a k t IX (11 m långt, delat i två delar på grund av en stor liggande gran, och 0,5 m brett, NV-SO)
Fig 2, 9

Läge: På bergets sydostsluttning, strax nedanför, sydost om bergets krön. Området utgjordes av en granskogsbevuxen grässluttning. Strax nordost därom gick berget i dagen.

Lagerföljd i nordvästra delen:

| | | |
|---|---|---|
| 1. | Torv | 0,1 m tjock |
| 2. | Mörk, troligen svagt sotig mo med enstaka 0,2 - 0,3 m stora rundade och skarpkantade stenar, varav några klart skörbrända | 0,1 - 0,3 m tjock |
| 3. | Berg med ojämn yta | |

Lagerföljd i sydöstra delen (fig 9):

| | | |
|---|---|---|
| 1. | Torv | 0,1 m tjock |
| 2. | Mörk sotig mo med delvis relativt tätt, delvis glest liggande 0,1 - 0,4 m stora rundade och skarpkantande stenar, varav en del klart skörbrända | i allmänhet 0,1 - 0,3 m tjock |
| 3. | Ljusbrun mo, endast i djupare svackor i berget | |
| 4. | Berg | |

Bergets yta var ganska ojämn med flera mindre klyftor. Den sotiga mon utgjorde troligen rest av ett kulturlager med skörbrända stenar och en del slagen flinta (fynd 13). I sydöstra delen, vid 3,5 m (från nordväst räknat) fanns möjligen en nergrävning. Den sotiga mon gick här ner till ett djup av 0,5 m under markytan.

S c h a k t X (22 m långt och 0,5 m brett, VNV-OSO)
Fig 2, 5, 13

Läge: På det i åkrarna utskjutande impedimentet i öster. Östra delen av schaktet på plan gräsbevuxen mark, västra delen på en förhöjning vid ett jordfast block. Strax nordväst om blocket gick berget i dagen.

Lagerföljd i västra delen (0 - 2,5 m):

| | | |
|---|---|---|
| 1. | Torv | 0,1 m tjock |
| 2. | Brun sandig mo med tätt liggande stenar, dels skarpkantade skörbrända 0,05 - 0,15 m stora stenar, dels rundade och skarpkantade ej klart skörbrända 0,2 - 0,4 m stora stenar | minst 0,6 m tjock |

Lagerföljd i mellersta delen (2,5 - 6 m):

| | | |
|---|---|---|
| 1. | Torv och humuslager | 0,2 m tjock |
| 2. | Brun stenig, grusig mo med en del stenar, i huvudsak rundade 0,2 - 0,6 m stora | 0,2 m tjock |
| 3. | Ljus grusig något stenig sand | |

Lagerföljd i östra delen (6 - 22 m):

| | | |
|---|---|---|
| 1. | Torv och humuslager | 0,2 m tjock |
| 2. | Brun, relativt mörk mo med någon enstaka kolbit och enstaka i huvudsak rundade 0,1 - 0,3 m stora stenar | 0,1 - 0,2 m tjock |
| 3. | Ljus stenig grusig sand | |

Det stora jordfasta blocket, som var minst 2,5 m stort och stack upp 1 m över markytan, låg troligen på en naturlig förhöjning i anslutning till bergspartiet med de tre synliga anläggningarna. Runt detta block hade troligen skärvsten uppkastats i en hög, som troligen var minst 6 m i diameter. Skärvstenspackningen var minst 0,6 m tjock. Schaktet grävdes ej ner till stenpackningens botten. Delvis ovanpå skärvstenshögen låg en sentida hög med sprängsten (fig 2). I hela schaktet påträffades endast några få flintbitar samt en bit bränd lera (fynd 19). Leran låg i schaktets östra del.

S c h a k t XI (4,5 m långt och 0,5 m brett, Ö-V)
Fig 2

Läge: Nedanför, nordväst om bergsklacken med anläggning 1, på plan gräsbevuxen mark med granskog.

Lagerföljd:

| | | |
|---|---|---|
| 1. | Torv | 0,2 m tjock |
| 2. | Sandig grusig mo, sotig i underdelen | 0,3 - 0,4 m tjock |
| 3a. | Berg. Finns endast längst i öster och börjar 0,5 m djupt | |
| 3b. | Ljus lerig sand. Finns endast längst i väster och börjar 0,6 m djupt | |

Den sotiga mon var längst i väster mycket svart och sotig och innehöll kolbitar och skörbrända stenar. Det rörde sig troligen om en härd. Den var minst 0,8 m stor och 0,4 m tjock. I schaktet tillvaratogs lite slagen flinta (fynd 14).

S c h a k t XII (11 m långt och 0,5 m brett, NNO-SSV)
Fig 2, 10, 17, 19

Läge: På gräsbevuxen mark (=gammal markväg), som sluttade svagt ner mot söder. Omedelbart norr därom gick berget i dagen.

Lagerföljd:

| | | |
|---|---|---|
| 1. | Torv | 0,1 m tjock |
| 2. | Brun mo, bitvis klart sotig, med delvis tätt, delvis relativt glest liggande stenar, i allmänhet 0,15 - 0,25 m stora, enstaka upp till 0,4 m stora, rundade och skarpkantade, en del skörbrända | i allmänhet 0,2 - 0,25 m tjock , på något ställe upp till 0,35 m tjock |
| 3. | Berg. Ytan var ojämn och låg mellan 0,1 och 0,5 m djupt under markytan | |

Stenarna bildade inte någon klar stenpackning, men den sotiga bruna mon utgjorde troligen rest av ett kulturlager, vilket innehöll ganska mycket fynd, bl a keramik, bränd lera och slagen flinta, däribland en flathuggen spets (fynd 9, fig 17) och en retuscherad spets (fynd 9, fig 19). Keramiken låg i schaktets norra ände och den flathuggna spetsen i södra delen. Vid 7 m från norr räknat stack en flat sten, minst 0,25 m stor och 0,15 m tjock, ut ur schaktets östra vägg. Stenen låg i sotig mo med ytan 0,1 och botten 0,25 m djupt under markytan. Inom ett 0,25 m stort område, delvis utanför, delvis in under stenen låg en koncentration av flinta, bestående av 86 st avslag (fynd 10, fig 10). Koncentrationen låg mellan 0,1 och 0,3 m under markytan. Den sträckte sig möjligen österut utanför schaktet.

S c h a k t XIII (8 m långt och 0,5 m brett, Ö-V)
Fig 2, 6, 14

Läge: På en liten gräsbevuxen svacka mellan berg i dagen, omedelbart norr om bergets krön, omedelbart intill och nedanför en låg bergsbrant. Schaktets västra del utgjordes av en platå på ungefär samma nivå som schakt VIII:s östra del. Schaktets östra del utgjordes av en sluttning ner mot öster och låg ovanför en bergsbrant ner mot den plana skogbevuxna ytan norr om bergspartiet.

Lagerföljd:

1. Torv 0,1 m tjock
2. Brun något sotig mo med fläckvis glest, fläckvis relativt tätt liggande skörbrända 0,1 - 0,3 m stora stenar upp till 0,2 m tjock
3. Berg. Ytan var ojämn och började 0,1 - 0,4 m djupt under markytan

I den sotiga mon, som troligen utgjorde rest av ett kulturlager, fanns ganska mycket flinta spridd, främst små tunna avslag (fynd 15). I en liten svacka i berget i schaktets östra del påträffades en flintkoncentration (fynd 16). Den sträckte sig över ett ca 1 x 0,5 m stor område (Ö-V). Den gick inte in i schaktets södra vägg, men fortsatte troligen norrut utanför schaktets norra vägg. Flintan, som till största delen utgjordes av små tunna avslag, 625 st, låg tätt packade i ett centimetertjockt jämnt lager i den mörka mon, ca 0,2 - 0,3 m djupt under markytan. I allmänhet fanns ett ca 0,05 m tjockt mörkt molager under flintan, men längst i väster låg flintavslagen direkt ner på berget (fig 6, 14).

S c h a k t XIV (12,5 m långt och 0,5 m brett, NV-SO)
Fig 2, 7

Läge: Ungefär på bergets krön över de synliga anläggningarna 2 och 3 och mellanliggande plana gräsbevuxna mark (=gammal markväg).

Lagerföljd mellan anläggning 2 och 3 (1,7 - 5 m från nordväst räknat):

1. Torv + mo med enstaka rundade och skarpkantade 0,1 - 0,2 m stora stenar 0,1 - 0,3 m tjock
2. Berg. Ytan var ojämn och började 0,1 - 0,3 m djupt under markytan

Anläggning 2 utgjordes av en stenpackning av tätt liggande skörbrända skarpkantade 0,1 - 0,2 m stora stenar. Stenpackningens yta var svagt välvd. Över stenpackningen fanns ett 0,1 - 0,2 m tjockt lager av överst torv och därunder mo, vilken också fortsatte ner mellan stenarna i packningen. Inga fynd påträffades. Stenpackningen bröts inte upp.

Anläggning 3 utgjordes av en tät stenpackning, som i nordvästra delen (5 - 7,5 m) bestod av i allmänhet rundade 0,2 - 0,4 m stora stenar och i sydöstra delen av skarpkantade och rundade 0,1 - 0,3 m stora stenar, varav en del klart skörbrända. Anläggningen var välvd på en 4 m lång sträcka i schaktet, men mot sydost utanför välvningen fortsatte en stenpackning av samma slag som i välvningens sydöstra del. Något klart slut på anläggningen erhölls inte mot sydost. Stenpackningens sydöstra del var ganska rucklig i ytan. I anläggningens nordvästra kant låg en 0,5 x 0,3 m stor (NO-SV) och 0,5 m hög klumpsten med flat utsida mot nordväst - kantkedja? (fig 7). Ovanpå stenpackningen fanns ett 0,05 - 0,1 m tjockt torvlager och mellan stenarna fanns mo. Stenpackningen bröts inte upp. Endast en flintbit påträffades i anläggning 3(ingår i fynd 17).

Mellan de två anläggningarna fanns några få flintbitar (fynd 17).

S c h a k t XV (3,5 m långt och 0,5 m brett, NO-SV)
Fig 2

Läge: På relativt plan gräsbevuxen skogsmark, omedelbart nedanför, nordost om bergsbranten öster om schakt XIII.

Lagerföljd:

1. Torv 0,1 m tjock
2. Humusfärgad mo 0,1 m tjock
3. Mörk mo med en del rundade och skarpkantade 0,1 - 0,2 m stora stenar, varav några möjligen skörbrända 0,2 m tjock
4. Berg. Ytan var ojämn och började 0,1 - 0,4 m djupt under markytan

Endast några få flintbitar påträffades i schaktet (fynd 26).

S c h a k t XVI (4 m långt och 0,5 m brett, NNO-SSV)
Fig 2, 11

Läge: På den plana skogbevuxna marken nedanför och norr om berget, strax norr om soptippen. Omedelbart öster om schaktet sluttade marken svagt neråt mot åkern.

Lagerföljd:

| | | |
|---|---|---|
| 1. | Förna och humusfärgad mo | 0,2 m tjock |
| 2. | Mörk, troligen något sotig mo | i allmänhet 0,2 m tjock |
| 3. | Ljus mo | |

I schaktets sydligaste del fanns troligen en nergrävning (fig 11). Den mörka mon var här upp till 0,4 m tjock och i den låg tätt packade 0,1 - 0,2 m stora, delvis troligen skörbrända, stenar innanför en kantställd, närmast tresidig sten med flat ut- och insida. Stenen var 0,45 m hög, minst 0,35 m bred och 0,15 m tjock. Stenen stack upp i markytan. Ytan på stenpackningen söder om denna sten låg 0,2 - 0,3 m djupt under markytan. I schaktet påträffades endast lite slagen flinta (fynd 20).

S c h a k t XVII (3,5 m långt och 0,5 m brett, ONO-VSV)
Fig 2, 12, 15, 16

Läge: På relativt plan mark norr om berget, i stormfälld skog.

Lagerföljd:

| | | |
|---|---|---|
| 1. | Förna och humusfärgad mo | 0,15 m tjock |
| 2. | Mörk, troligen svagt sotig mo med någon enstaka sten | i allmänhet 0,15 m tjock |
| 3. | Ljus något grusig och stenig sand | |

I schaktet fanns troligen två nergrävningar (fig 12), minst 0,5 m stora. Den mörka mon gick här ner till minst 0,5 m djupt under markytan. I den västra nergrävningen låg en 0,4 m stor sten. Keramik, ett bränt ben (obestämbart) samt några flintbitar låg säkert ner i den västra nergrävningen (fynd 21). För övrigt fanns en del fynd spridda i schaktet bl a flera krukskärvor och en sländtrissa (fynd 21, fig 15, 16).

S c h a k t XVIII (3,5 m långt och 0,5 m brett, NNO-SSV)
Fig 2

Läge: På plan gräsbevuxen mark med tät ungbjörkskog, tidigare uppodlad mark.

Lagerföljd:

| | | |
|---|---|---|
| 1. | Torv och ploglager | 0,25 m tjock |
| 2. | Ljus sand | |

I den ljusa sanden fanns en 0,25 m bred mörk rand - dränering. Inga spår av kulturlager och endast två flintbitar (fynd 22).

S c h a k t XIX (3,5 m långt och 0,5 m brett, NO-SV)
Fig 2

Läge: På relativt plan mark med stormfälld skog, på en liten förhöjning i svackan mellan berget med de synliga anläggningarna och det stora låga bergspartiet norr om detta.

Lagerföljd i nordöstra delen (0 - 0,5 m från nordost räknat):

| | | |
|---|---|---|
| 1. | Förna | 0,1 m tjock |
| 2. | Humusfärgad mo | 0,1 m tjock |
| 3. | Ljus brun stenig grusig sand | |

Lagerföljd i sydvästra delen (0,5 - 3,5 m):

1. Förna 0,1 m tjock
2. Mörk mo, i överdelen troligen humusfärgad, med ganska många stenar, i allmänhet 0,2 - 0,5 m stora rundade, enstaka upp till 1 m stora 0,3 m tjock
3. Ljus brun stenig grusig sand

En del fynd, keramik och flinta, låg i huvudsak i den mörka mon (fynd 23).

S c h a k t XX (3 m långt och 0,5 m brett, NO-SV)
Fig 2

Läge: På relativt plan mark med stormfälld skog, mellan två små knallar med berg i dagen, strax söder om det stora bergspartiet norr om boplatsområdet.

Lagerföljd:

1. Förna 0,1 m tjock
2. Mörk mo, i överdelen humusfärgad, i underdelen något sotig 0,3 m tjock
3. Ljus fläckig grusig sand

Den mörka mon utgjorde troligen rest av ett kulturlager med en del fynd av keramik, bränd lera och slagen flinta (fynd 24). Ca 0,5 m från schaktets sydvästra kant fanns i sydöstra väggen en nergrävning, 0,5 m stor med botten 0,5 m djupt under markytan. Den bestod av mörk sotig mo med en 0,1 m stor sten.

S c h a k t XXI (9,5 m långt och 0,5 m brett, NNO-SSV)
Fig 2

Läge: På flack åkerholme söder om berget med de synliga anläggningarna, omgiven av åkrar, som sluttar neråt mot öster och väster, registrerad som fornlämningsliknande lämning vid inventeringen 1964, belägen inom området för boplatsområde 14:S 37.

Lagerföljd:

1. Torv och humusfärgad mo 0,25 m tjock
2. Stenig grusig eventuellt något moig sand

I norra delen (0 - 1,2 m från norr räknat) började berget 0,2 m djupt under markytan. I resten av schaktet fanns delvis glest, delvis ganska tätt liggande stora block, minst 0,6 - 1,2 m stora samt däremellan mindre rundade 0,1 - 0,3 m stora stenar. Troligen var det odlingssten, som kastats upp ur åkern på denna plats, där berget gick högt upp under markytan. Inga fynd gjordes.

## FOSFATKARTERING

För området kan två kraftiga koncentrationer iakttagas omedelbart söder och sydost om det förmodade primära boplatsområdet (fig 3). En mindre enhetlig bild ger själva boplatsområdet. Noteras kan även den åt norr snabbt avtagande fosfathalten i den bergiga tidigare icke odlade terrängen utanför boplatsområdet. (Se även Introduktionen, fig 3).

FYNDTABELL INV. NR. 48962

| | Fynd nr | Grävnings-enhet | Keramik ornerad | Keramik oornerad | Bränd lera | Brända ben | Kol | Flinta avslag | | Flinta övrig | | Flinta, redskap | | | Övrigt | | | Ben-best. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | gr | gr | gr | gr | gr | st | gr | st | gr | art | st | gr | art | st | gr | |
| :1-4 | 1 | Schakt I | | | | | 1 | 14 | 75 | 16 | 245 | skrapa | 1 | 14 | | | | |
| :5-7 | 2 | Schakt II | | 19 | | | | 19 | 59 | 13 | 162 | | | | | | | |
| :8-12 | 3 | Schakt III | | 45 | | <1 | <1 | 7 | 21 | 2 | 3 | | | | | | | Djur |
| :13 | 4 | Schakt IV | | | | | | 1 | 1 | | | | | | | | | |
| :14-16 | 5 | Rotvälta 1 | | 10 | | | 3 | | | 3 | 211 | | | | | | | |
| :17-19 | 6 | Schakt VII | | 5 | | | | 54 | 183 | 13 | 322 | | | | | | | |
| :20-25 | | Schakt VIII | | 65 | 2 | | 2 | 56 | 243 | 15 | 96 | avslag med retusch | 1 | 7 | | | | |
| :26-27 | 8 | Schakt VI | | | | | | 51 | 97 | 16 | 26 | | | | | | | |
| :28-34 | 9 | Schakt XII | | 43 | 7 | | 2 | 71 | 409 | 53 | 262 | flathuggen spets | 1 | 20 | | | | |
| | | | | | | | | | | | | retuscherad spets | 1 | 4 | | | | |
| :35 | 10 | Schakt XII | | | | | | 86 | 393 | | | | | | | | | |
| :36-38 | 11 | Schakt III | | | | | <1 | 4 | 10 | 1 | 27 | | | | | | | |
| :39-40 | 12 | Schakt V | | | | | | 10 | 53 | 14 | 157 | | | | | | | |
| :41-42 | 13 | Schakt IX | | | | | | 24 | 128 | 9 | 27 | | | | | | | |
| :43-46 | 14 | Schakt XI | | | <1 | | 2 | 9 | 27 | 9 | 338 | | | | | | | |
| :47-49 | 15 | Schakt XIII | | | | | | 55 | 44 | 8 | 9 | avslag med retusch | 1 | 9 | | | | |
| :50-53 | 16 | Schakt XIII | | | | | | 625 | 1492 | 13 | 172 | knuta | 1 | 76 | | | | |
| | | | | | | | | | | | | avslag med retusch | 8 | 40 | | | | |
| :54-56 | 17 | Schakt XIV | | | | | | 8 | 19 | 5 | 103 | avslag med retusch | 2 | 68 | | | | |
| :57-58 | 18 | Rotvälta 2 | | | | | 9 | 1 | 33 | | | | | | | | | |
| :59-61 | 19 | Schakt X | | | 5 | | | 4 | 55 | 8 | 303 | | | | | | | |
| :62-63 | 20 | Schakt XVI | | | | | | 17 | 51 | 9 | 105 | | | | | | | |
| :64-69 | 21 | Schakt XVII | 8 | 127 | | <1 | | 7 | 5 | 4 | 24 | | | | sländtrissa | 1 | 25 | Obest. |
| :70-71 | 22 | Schakt XVIII | | | | | | 1 | 2 | 1 | 60 | | | | | | | |
| :72-75 | 23 | Schakt XIX | | 4 | | | | 6 | 12 | 5 | 26 | avslag med retusch | 1 | 18 | | | | |
| :76-80 | 24 | Schakt XX | | 9 | 3 | | | 27 | 92 | 13 | 41 | avslag med retusch | 1 | 2 | | | | |
| :81-82 | 25 | Rotvälta 3 | | 1 | | | | 1 | 1 | | | | | | | | | |
| :83-84 | 26 | Schakt XV | | | | | | 4 | 9 | | | tillslaget flintstycke | 1 | 550 | | | | |
| :85-87 | 27 | Rotvälta 4 | | | | | <1 | 1 | 1 | 1 | 1 | | | | | | | |
| :88-89 | 28 | Rotvälta 5 | | 13 | | | | 5 | 18 | | | | | | | | | |
| :90-91 | 29 | Rotvälta 6 | | 1 | | | | | | 1 | 5 | | | | | | | |
| Summa: | | | 8 | 342 | 18 | 2 | 22 | 1168 | 3533 | 232 | 2725 | | 19 | | | 1 | | |

FYNDBESKRIVNING

De flesta fynden utgjordes av slagen flinta och keramik.

S l ä n d t r i s s a n (fynd 21, schakt XVII, fig 15) är 3,5 cm stor och gjord av bränd lera.

K e r a m i k e n utgörs av ganska små oornerade krukskärvor samt en liten ornerad kantbit. Den ornerade krukskärvan (fynd 21, schakt XVII, fig 16) är 3 x 3 cm stor och godstjockleken är 8 - 11 mm. Orneringen består av tre fingerintryck, tätt intill varandra på mynningskanten. Bland den oornerade keramiken finns bl a några rabbade och några närmast glättade krukskärvor. Mynnings- och bottenbitar förekommer. Största skärvan är 5,5 x 5 cm stor. Godstjockleken varierar mellan 4 och 13 mm.

Den b r ä n d a l e r a n utgörs endast av små obestämbara klumpar.

De b r ä n d a b e n e n från schakt III (fynd 3) utgörs av djurben. Benen från schakt XVII (fynd 21) har inte kunnat bestämmas.

Bland f l i n t a n dominerar de obearbetade avslagen. De utgör ca 70% av hela flintmaterialet. De flesta avslagen är små och tunna och ofta ganska breda i förhållande till längden. Spånavslag saknas helt. Den övriga flintan är nästan genomgående klart slagen. Endast några enstaka naturliga flintklumpar förekommer.

Bland de få flintredskapen finns, förutom obestämbara avslag med retusch, bl a en på båda sidor flathuggen spets (fynd 9, schakt XII, fig 17), ett avslag med retuscherad spets (fynd 9, schakt XII, fig 19) samt en skrapa med närmast flack retusch (fynd 1, schakt I, fig 18).

SAMMANFATTNING OCH RESULTAT

Undersökningen innebar en provgrävning av ett förmodat gravfält. Målsättningen var att försöka fastställa gravfältets storlek. Provgrävningen visade att det inte rörde sig om ett gravfält utan en boplats med skärvstenshögar med gränser som framgår av fig 2.

Boplatsområdet utgjordes av ett mindre bergsparti samt ett plant område norr därom. Över hela området iakttogs mer eller mindre tydliga spår av ett sotigt kulturlager med ganska mycket fynd, främst keramik och slagen flinta, däribland två flintkoncentrationer (fig 6,10,14). Kulturlagret, som i allmänhet var 0,1 - 0,3 m tjockt, fanns förutom på den plana marken i norra delen, även på bergspartiets väst-, syd- och östsluttningar samt i alla små svackor mellan uppstickande berg i dagen uppe på höjden (fig 2, 4, 6).

På bergspartiet låg tre ovan jord synliga skärvstenshögar (anl 1, 2, 3, fig 2, 7). Ytterligare en skärvstenssamling fanns troligen intill ett stort block i områdets östra del (schakt X, fig 5, 13).

Vid schaktgrävningen påträffades ett 10-tal ovan jord ej synliga anläggningar av olika slag. De utgjordes av en säker och två eventuella härdar, tre stenpackningar och sex nergrävningar av okänd typ (fig 8, 11, 12).

På en åkerholme strax söder om bergspartiet låg troligen en samling odlingssten (schakt XXI).

Boplatsområdets utsträckning mot norr kunde inte fastställas vid provgrävningen på grund av den delvis nästan oframkomliga stormfällda skog, som täckte stora delar av den plana dalgången norr om bergspartiet. Boplatsens gräns mot väster, söder och öster sammanfaller troligen ungefär med gränsen för provområdet åt dessa håll (fig 2).

DATERING

Den stora skärvstenshögen (anl 1) har C14-daterats till 760 ± 205 f Kr. OBS! YTTERLIGARE C14-DAT., SE NÄSTA SIDA.

Den rabbade keramiken liksom den flathuggna flintspetsen (fynd 9, fig 17) gör en datering till bronsålder trolig. Det övriga flintmaterialet med den stora mängden små tunna avslag och avsaknaden av spån tyder likaså på bronsålder. Samma typ av flintmaterial är karakteristiskt för bronsåldersboplatser i Göteborgstrakten [1]. Även på skånska bronsåldersboplatser är spånavslag sällsynta [2].

Den med fingerintryck på mynningen ornerade krukskärvan (fynd 21, fig 16) har nära motsvarigheter bl a i keramiken på en boplats och ett gravfält i Tynnered i Göteborg daterad till förromersk järnålder [3]. Keramiken med liknande ornering i Danmark har bl a daterats så tidigt som till den förromerska järnålderns första period [4].

SUMMARY

The investigation area formed part of a larger probing area, situated in Tuve on the island of Hisingen, city of Gothenburg (see Västra Tuve-Holm. Introduction. Fig. 1,4).

The trial excavation comprised a supposed grave-field which turned out to be a settlement site with, among other things, four cairns of broken stone (structures 1-3, trench X, figs. 2,5,7,13), three hearths, three stone-packings (figs. 4,11) and six pits of an unknown type (figs. 8,12). All over the area there were more or less clear traces of a culture layer containing quite a few finds, mainly pottery and struck flints, including two concentrations of waste flakes (trenches XII, XIII, figs. 6,10).

The culture layer filled small depressions between rock outcrops on a small hilly area and covered the main part of a flint area to the north of it (figs. 2,4,6).

Stina Andersson

Litt.

1) Andersson, S. Fornlämning nr 12:S79 inom Göteborgs stad. Fyndrapporter 1971. Göteborg 1970. Sid 373 och 12:S153 Önnered Göteborg. Gravar förromersk järnålder, boplatsområde bronsålder. Fyndrapporter 1971. Göteborg 1971. Sid 20,21.

2) Stjernquist, B. Beiträge zum Studium von bronzezeitlichen Siedlungen. Lund 1969. Sid 98,115.

3) Cullberg, C. Tynnered. Hällkista - Boplats- Gravfält. Fynd. Göteborgs och Bohusläns Fornminnedförenings Tidskrift. 1965. Göteborg 1965. Sid 39.

4) Becker, C.J. Förromersk jernalder i Syd- og Midtjylland. Köbenhavn 1961.

$C^{14}$-ANALYSER GENOM FYSISKA INSTITUTIONEN, UPPSALA UNIVERSITET

GAM prov 121

**Fysiska institutionen**
Box 530
751 21 Uppsala 1
Tel. 018-13 94 60

**Institute of Physics**
Box 530
S-751 21 Uppsala 1, Sweden
Tel. 018-13 94 60

Härmed ber jag få lämna de första resultaten av GAM-proven. Jag hoppas kunna lämna en ny sats resultat i slutet av november och senare på kontrollprov av rötter, löslig fraktion etc.

| | | $T_{1/2}$ 5570 | $T_{1/2}$ 5730 |
|---|---|---|---|
| | | Ålder år B.P. | |
| Forml. 14:46 SCHAKT XII | U-855 GAM 121 SOT<br>$\delta C^{13} = -24.3$ ‰<br>(jämför U-856) jfr U-2556 | 1060±80<br>890 f.Kr | 1090±80 |
| — " — | U-856 GAM 121 KOL INS<br>$\delta C^{13} = -26.3$ ‰<br>(jämför U-855) jfr U-2556 | 2500±190<br>550 f.Kr | 2570±200 |

Ny förbehandling av GAM 121 för att få sot-delen gav

| | | $T_{1/2}$ 5570 | $T_{1/2}$ 5730 |
|---|---|---|---|
| Forml. 14:46 SCHAKT XII | U - 2556. GAM 121 SOT No. 2<br>$\delta C^{13} = -27.1$ ‰ | 1470±65 | 1515±65 |

Sotfraktionen tycks således inte ge samma värde som kolfraktionen (jfr mina brev av 29/12 1972 och 1/9 1972).

Ingrid U. Olsson

Ingrid U. Olsson

# $C^{14}$-ANALYSER GENOM FYSISKA INSTITUTIONEN, UPPSALA UNIVERSITET

GAM prov 122

| | | | |
|---|---|---|---|
| Forml. 14:46 SCHAKT VIII | U-2448. GAM 122, SOT, SOL<br>$\delta C^{13}$ = -24.8 °/oo | 2410 ± 120 | 2480 ± 120 |
| —— " —— | U-857. GAM 122, KOL, INS<br>$\delta C^{13}$ = -25.7 °/oo | 2530 ± 110 | 2600 ± 110 |

Härmed vill jag komplettera vissa tidigare körningar med värden med bättre statistik (eftersom ytterligare mätningar gjorts) samt lämna några nya resultat.

| | | $T_{1/2}$ 5570 | $T_{1/2}$ 5730 |
|---|---|---|---|
| Forml. 14:46 SCHAKT VIII | U-2448 GAM 122 SOT SOL<br>$\delta C^{13}$ = -24.8 °/oo<br>(förbättrat värde) | 2190±80<br>240 f.Kr | 2250±85 |
| —— " —— | U-2449 GAM 122 SOT INS<br>$\delta C^{13}$ = -28.4 °/oo<br>(Detta värde på en bättre fraktion än U-2448)<br>(jämför U-857) | 3165±55<br>1.215 f.Kr | 3255±55 |
| —— " —— | U-857 GAM 122 Kol<br>$\delta C^{13}$ = -25.7 °/oo<br>(förbättrat värde) | 2570±100<br>620 f.Kr | 2640±100 |

INS och SOL är olösliga resp. lösliga fraktioner erhållna vid behandling med NaOH.

Resultaten är beräknade med två halveringstider och givna B.P. (before present = before A.D. 1950). Den internationella oxalsyrestandarden har använts. Ingen korrektion för tidigare variationer i $C^{14}/C^{12}$ förhållandet har utförts. Korrektion har gjorts för $\delta C^{13}$ avvikelsen från -25 °/oo. Felen är givna som ± σ. Observera också att ingen korrektion för skenbara ålder hos vatten gjorts när dateringen avser skalprov eller sedimentprov.

Ingrid U. Olsson

Ingrid U. Olsson

354/72/058

# LABORATORIET FÖR RADIOAKTIV DATERING.

Postadress: 104 05 Stockholm 50, Tel. 08/15 09 50 ankn. 149.

Uppdragsgivare: Göteborgs arkeologiska museum

Adress: Skärgårdsgatan 4, 414 58 Göteborg

Kvot: KVHAA ☐ SGU ☐ SU ☐

## C14 analysrapport prov St St 3893

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Analysnummer | St 3893 | | | | | |
| Beteckning | GAM 135 | | | | | |
| Material | träkol | | | | | |
| Fyndplats | V. Tuve | | | | | |
| Län | Göteborgs och | | | | | |
| Latitud | 57°46¦2 N | | | | | |
| Longitud (~~Greenwich~~ Sthlm) | 6°9¦6 V | | | | | |
| Ålder BP | 2710 ± 205 | | | | | |
| Ålder (BC el. AD) | 760 B.C. | | | | | |
| Anmärkning | fornl.14:46 fynd 5 | | | | | |

Uppdragsgivarens beskrivning av problemställningen:

För provmaterialets kvalitet (t. ex. frihet från ovidkommande material såsom konserveringsmedel, rottrådar etc.) ansvaras icke. Vid beräkning av åldern har en halveringstid av 5568 ± 30 år använts. Osäkerheten angiven som standard-deviationen σ. Ålder BP anger år före 1950.

Vid publicering av analysdata skall referens göras till Laboratoriet för radioaktiv datering, analysnumret enligt ovan samt till eventuell tidigare publicering i Radiocarbon.

Stockholm den 14 september 1972

Lars Engstrand

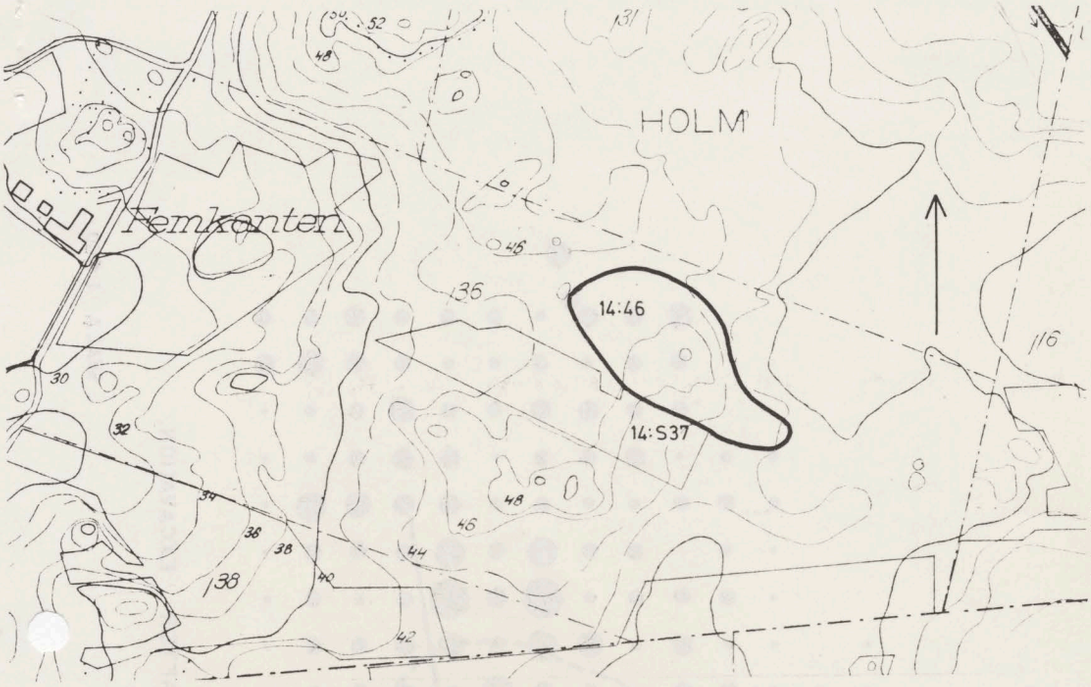


Fig 1
Provgrävningsområdet.
The trial excavation area.
Skala 1:4000.

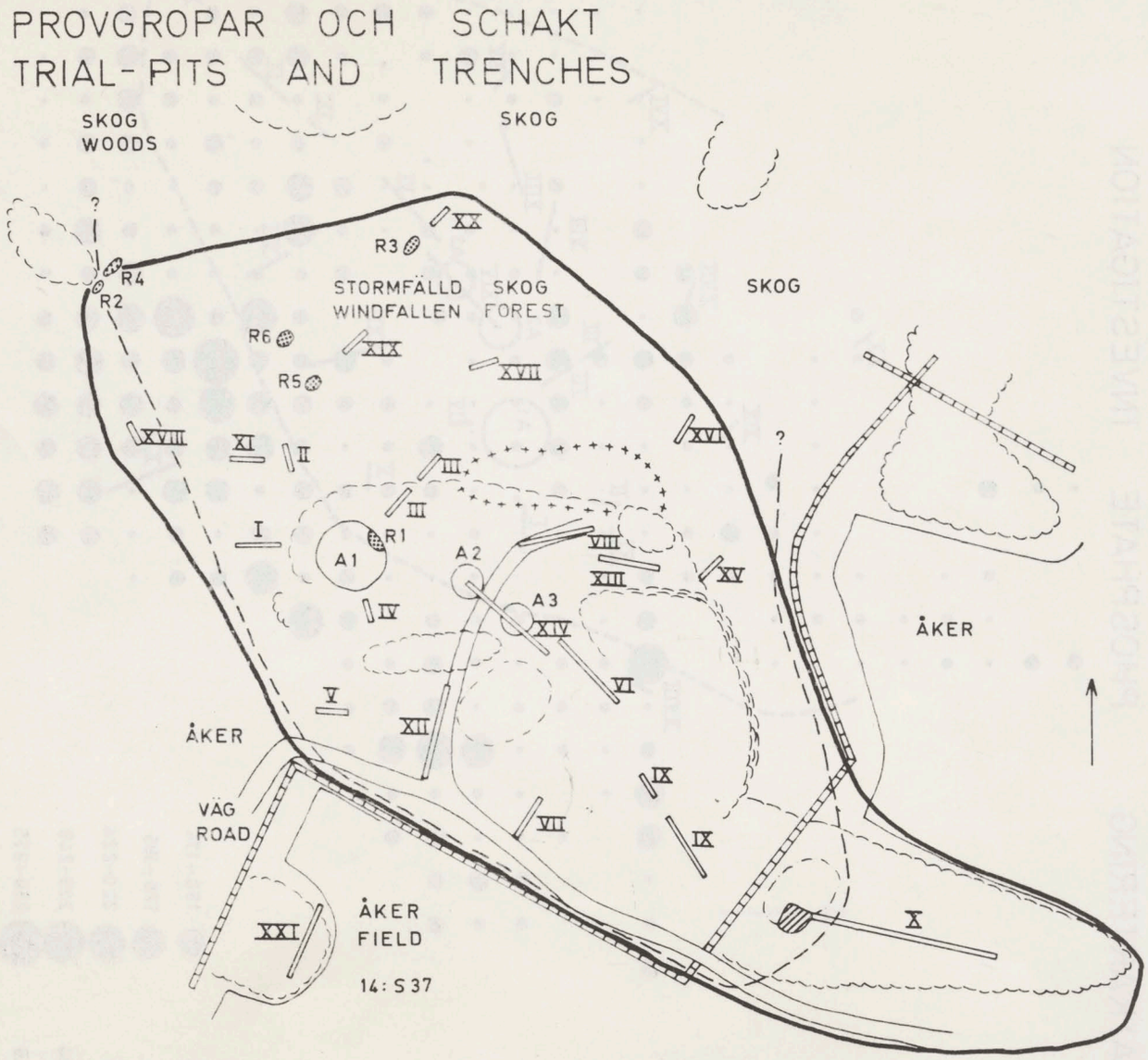


SKALA 1:800

FIG 2

# FOSFATKARTERING PHOSPHATE INVESTIGATION

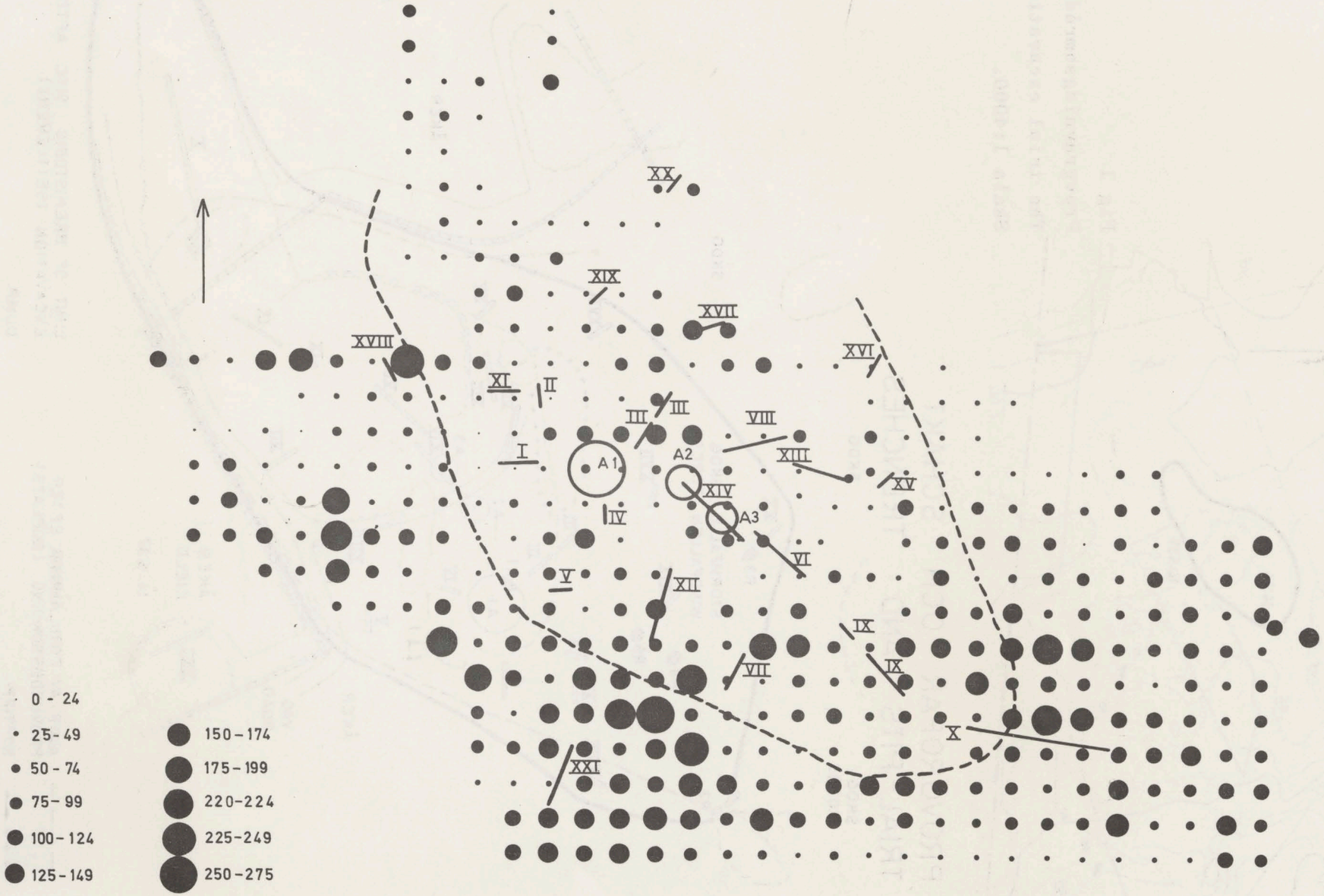


———— AVGR. AV FORNLÄMNING, EFTER PROVUNDERSÖKNING. (BOPLATS)

LIMIT OF PREHISTORIC SITE AFTER EXCAVATION. (SETTLEMENT)

FIG 3

SKALA 1:800

# SCHAKT, TRENCHES, PROFILER SECTIONS

SCHAKT XIII

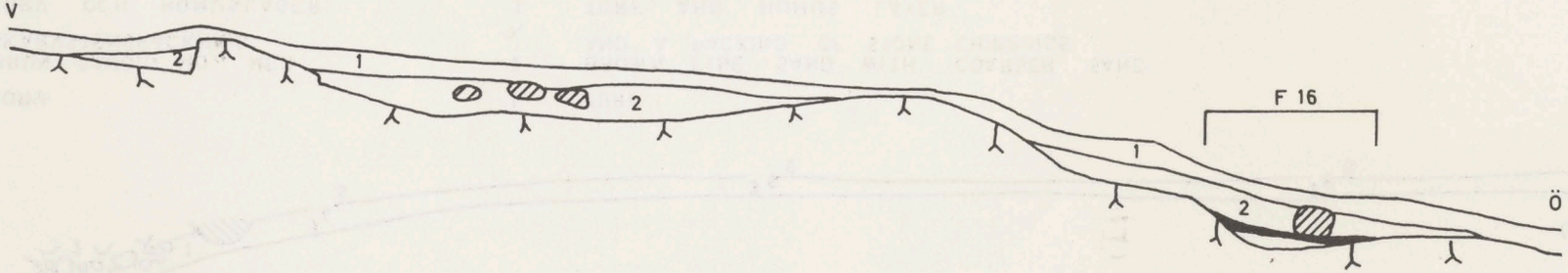


1. TORV
2. BRUN SOTIG MO
FLINTKONCENTRATION (FYND 16)

1. TURF
2. BROWN SOOTY FINE SAND
CONCENTRATION OF FLINTS (FIND 16)

SKALA 1:40

FIG 6

SCHAKT XIV

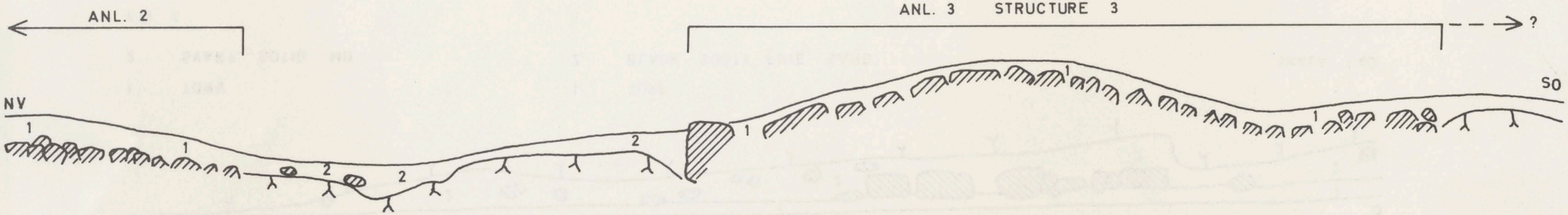


1. TORV
2. TORV + MO

1. TURF
2. TURF + FINE SAND

SKALA 1:40

FIG 7

FIG 6-7

# SCHAKT, PROFILER
# TRENCHES, SECTIONS

SCHAKT VIII

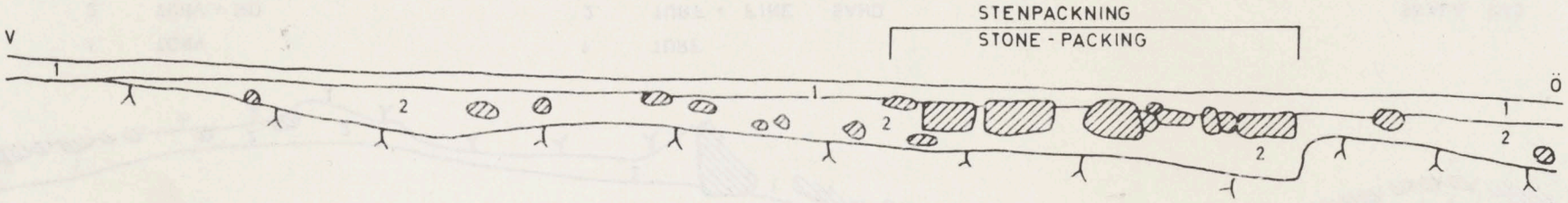


| | | | |
|---|---|---|---|
| 1. | TORV | 1. | TURF |
| 2. | SVART SOTIG MO | 2. | BLACK SOOTY FINE SAND |

SKALA : 1 40

FIG 4

SCHAKT X

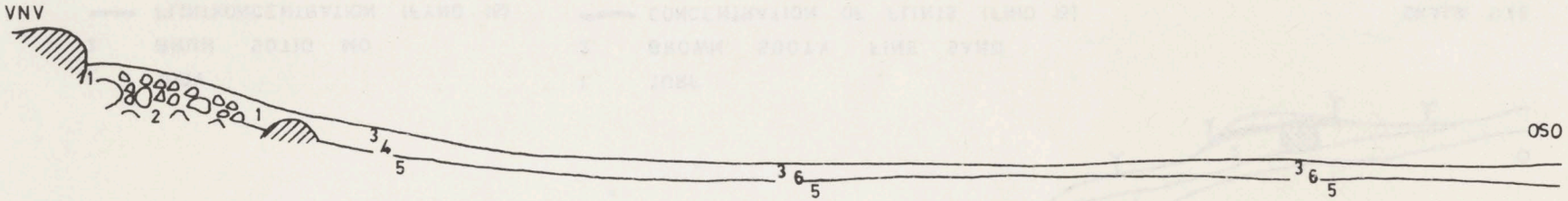


| | | | |
|---|---|---|---|
| 1. | TORV | 1. | TURF |
| 2. | BRUN SANDIG MO, MED SKÄRVSTENSPACKNING | 2. | BROWN FINE SAND WITH COARSER SAND AND A PACKING OF STONE CHIPPINGS |
| 3. | TORV OCH HUMUSLAGER | 3. | TURF AND HUMUS LAYER |
| 4. | BRUN STENIG GRUSIG MO | 4. | BROWN STONY GRAVELLY FINE SAND |
| 5. | LJUS STENIG GRUSIG SAND | 5. | LIGHT STONY GRAVELLY SAND |
| 6. | BRUN MÖRK MO | 6. | BROWN DARK FINE SAND |

SKALA 1:100

FIG 5

FIG 4-5

# SCHAKT, PROFILER, DETALJER
# TRENCHES, SECTIONS, DETAILS

SCHAKT V

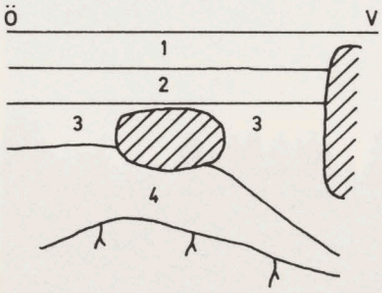


1. TORV — TURF
2. HUMUSFÄRGAD MO — HUMUS-COLOURED FINE SAND
3. SOTIG MO — SOOTY FINE SAND
4. BRUN STENIG GRUSIG SAND — BROWN STONY GRAVELLY SAND

SKALA 1:20

FIG 8

SCHAKT IX

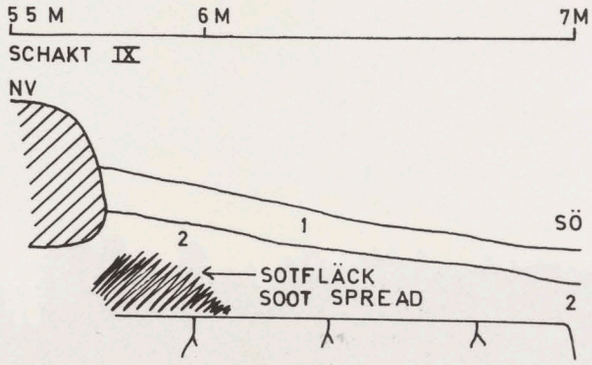


1. TORV — TURF
2. SOTIG MO — SOOTY FINE SAND

SKALA 1:20

FIG 9

SCHAKT XII

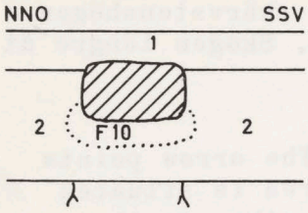


1. TORV — TURF
2. SOTIG MO — SOOTY FINE SAND

FYND 10 - FLINT-KONCENTRATION — FIND 10 - CONCENTRATION OF FLINTS

SKALA 1:20

FIG 10

SCHAKT XVI

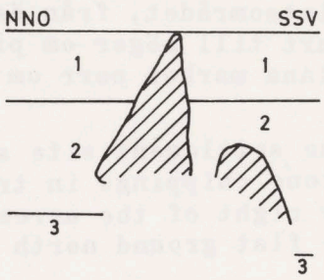


1. FÖRNA OCH HUMUSFÄRGAD MO — RAW HUMUS AND HUMUS-COLOURED FINE SAND
2. SOTIG MO — SOOTY FINE SAND
3. LJUS MO — LIGHT FINE SAND

SKALA 1:20

FIG 11

SCHAKT XVII

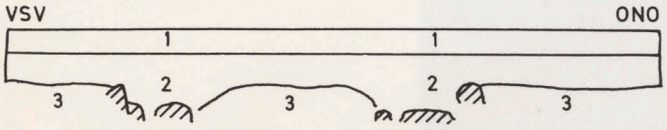


1. FÖRNA OCH HUMUSFÄRGAD MO — RAW HUMUS AND HUMUS-COLOURED FINE SAND
2. SOTIG MO — SOOTY FINE SAND
3. LJUS GRUSIG STENIG SAND — LIGHT GRAVELLY STONY SAND

SKALA 1:40

FIG 12

FIG 8-12

# SCHAKT, PROFILER, DETALJER
# TRENCHES, SECTIONS, DETAILS

SCHAKT V

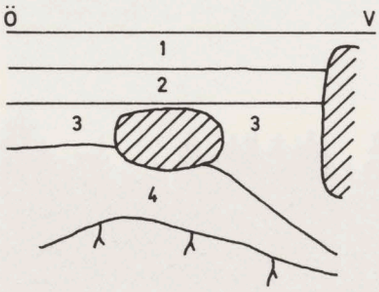


| | |
|---|---|
| 1. TORV | TURF |
| 2. HUMUSFÄRGAD MO | HUMUS-COLOURED FINE SAND |
| 3. SOTIG MO | SOOTY FINE SAND |
| 4. BRUN STENIG GRUSIG SAND | BROWN STONY GRAVELLY SAND |

SKALA 1:20

FIG 8

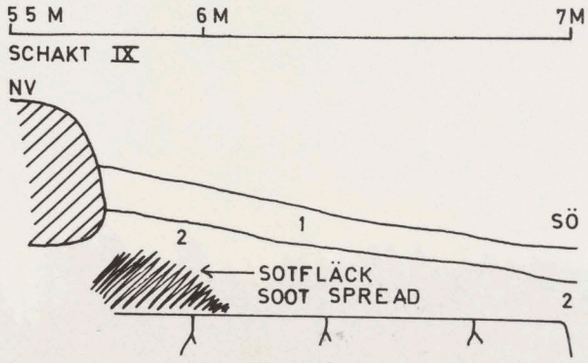


| | |
|---|---|
| 1. TORV | TURF |
| 2. SOTIG MO | SOOTY FINE SAND |

SKALA 1:20

FIG 9

SCHAKT XII

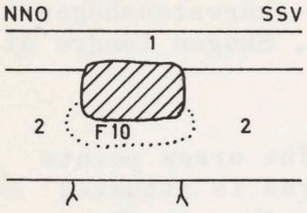


| | |
|---|---|
| 1. TORV | TURF |
| 2. SOTIG MO | SOOTY FINE SAND |
| FYND 10 - FLINT-KONCENTRATION | FIND 10 - CONCENTRATION OF FLINTS |

SKALA 1:20

FIG 10

SCHAKT XVI

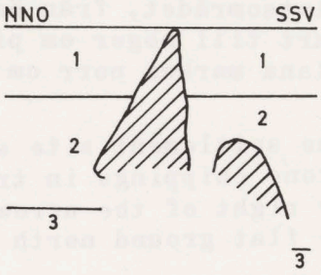


| | |
|---|---|
| 1. FÖRNA OCH HUMUS-FÄRGAD MO | RAW HUMUS AND HUMUS-COLOURED FINE SAND |
| 2. SOTIG MO | SOOTY FINE SAND |
| 3. LJUS MO | LIGHT FINE SAND |

SKALA 1:20

FIG 11

SCHAKT XVII

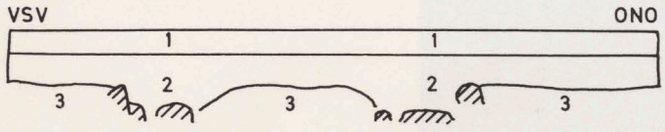


| | |
|---|---|
| 1. FÖRNA OCH HUMUSFÄRGAD MO | RAW HUMUS AND HUMUS-COLOURED FINE SAND |
| 2. SOTIG MO | SOOTY FINE SAND |
| 3. LJUS GRUSIG STENIG SAND | LIGHT GRAVELLY STONY SAND |

SKALA 1:40

FIG 12

FIG 8-12

14:46 Holm

Fig 13

Neg. nr. B 6504

Översikt över boplatsområdet, från öster. Pilen markerar skärvstenshögen i schakt X. Omedelbart till höger om pilen är bergspartiet. Skogen längre åt höger utgör den plana marken norr om berget.

General view of the settlement site seen from the east. The arrow points to the cairn of stone chippings in trench X. The hilly area is situated immediately to the right of the arrow. The forest seen further to the right occupies the flat ground north of the hill.

Neg. nr. B 6505

Fig 14

Flintkoncentrationen (fynd 16) i schakt XIII. Flintan avtecknar sig som ett tunt lager i schaktväggen, från ostsydost.

Concentration of flints (find 16) in trench XIII. The flints appear as a thin layer in the side of the trench. View from the east-south-east.

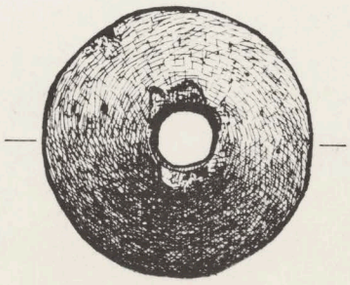

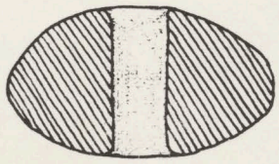

Fig 15

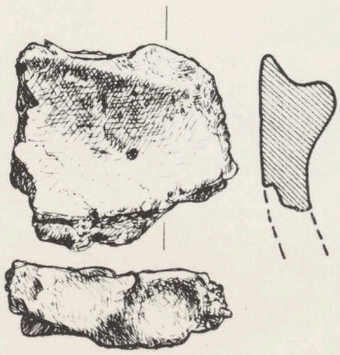

Fig 16

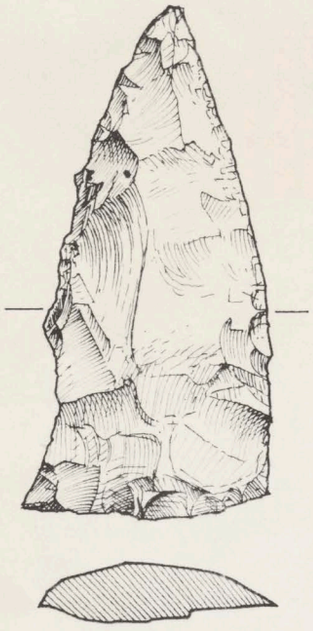

Fig 17

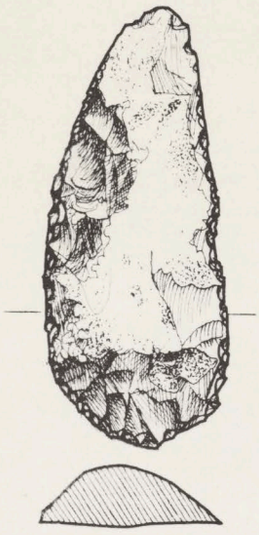

Fig 18

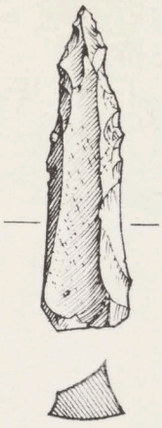

Fig 19

| | | |
|---|---|---|
| Fig 15 | Sländtrissa, fynd 21, schakt XVII | Spindle whorl, find 21, trench XVII |
| Fig 16 | Ornerad krukskärva, fynd 21, schakt XVII | Decorated potsherd, find 21, trench XVII |
| Fig 17 | Flathuggen flintspets, fynd 9, schakt XII | Flint point with bifacial retouch, find 9, trench XII |
| Fig 18 | Skrapa av flinta, fynd 1, schakt I | Flint scraper, find 1, trench I |
| Fig 19 | Retuscherad flintspets, fynd 9, schakt XII | Retouched flint point, find 9, trench XII |

Neg. nr. B 6509

Översikt från öster med schakt X till vänster

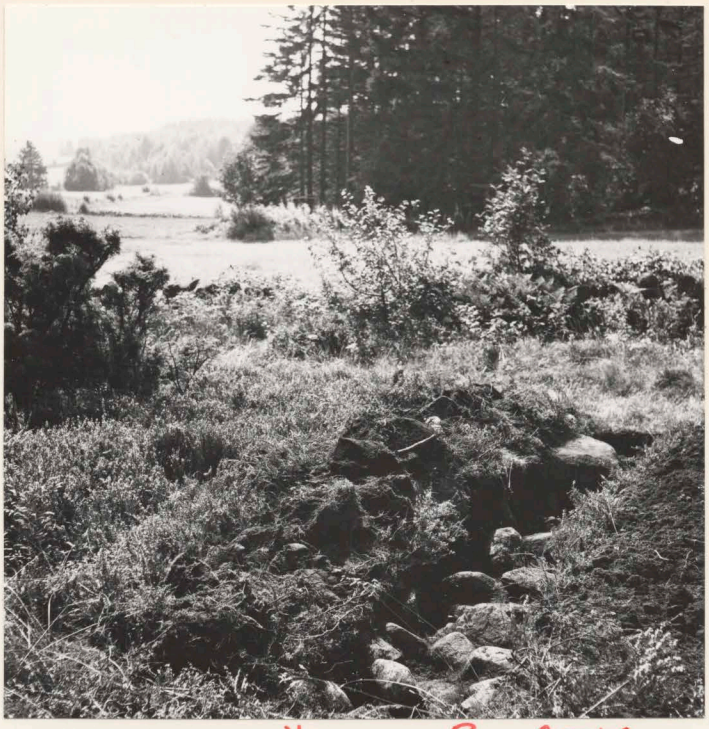

Neg. nr. B 6510

Schakt VII från norr med åkrarna på boplatserna 14:S 37 och 14:S 80 i bakgrunden

Neg.nr. B 6511

Schakt VII från söder. Bergspartiets krön med stormfälld skog i bakgrunden.

Neg.nr. B 6512

Schakt VIII från sydväst. Några stenar i stenpackningen syns i schaktets borte del.

Neg.nr. B 6513

Flintkoncentrationen (fynd 16) i schakt XIII. Flintan syns som ett tunt lager i schaktväggen, från ostsydost.